

Licht door het donker heen

Terwijl ik dit schrijf beleven we een stralende Palmzondag, wat het beste van Borne en het beste in mensen nog beter uit doen komen. Alsof alles en iedereen stralend in knop of bloei staat. Vanmorgen (aan het begin van de goede of stille week voor Pasen) maakte ik een viering mee, waarin juist angst, leegte en 'woestenij' centraal stond. Een ervaring die er óók is: IS, terreur, aanslagen – onmacht van de internationale gemeenschap er iets aan te doen... Gebrek aan visie of samenhang bij leiders en politici... Wat kunnen wij, gewone mensen doen, voor zovelen die lijden en bangzijn – hoe overwinnen we eigen leegte? Wat ooit iemand tegen me zei: je kunt niet tegen mensen in rouw of nood zeggen dat de zon toch schijnt en het voorjaar weer is begonnen. Dat kan de troosteloosheid juist versterken, de leegte, het gebrek aan uitzicht... Je poetst het één niet zomaar weg met het ander – ook niet bij jezelf...
Hoe komt een mens door het donker van zijn of haar leven heen?

Het donker van de hof

Eén van de verhalen die mij daarbij zeer aanspreekt – wat christenen wereldwijd lezen deze dagen voor Pasen – is het verhaal van Jezus in de hof van Olijven, vlakbij Jeruzalem. Dat gaat juist over angst en leegte, onmacht hoe het verder moet met vrede en gerechtigheid op aarde. Jezus trok zich daar terug met zijn naaste vrienden, voorvoelend dat hij door de duisternis naar beneden getrokken zou kunnen worden. Dat zijn levensweg door een diepte zou kunnen gaan die te zwaar voor hem zou zijn. Niet alleen machthebbers, zelfs vrienden zouden hem kunnen verraden of in de steek laten. 'Bidt dat je juist nu vast kan houden aan het goede, dat je gered wordt uit de greep van het kwaad', zegt hij tegen zijn vrienden – het is wat hemzelf ook bezighoudt. Zelf wendt hij zich vervolgens tot zijn God, die hij zijn Vader noemt. Een vertwijfelde Jezus: wat is de bedoeling? Het is hem volledig duister... Moet hij alles wat hij aan het opbouwen was uit z'n handen laten vallen, zelfs zijn leven? Nergens meer blijven, letterlijk? Ik denk weleens, als ik bv in Turkije of Somalië zou leven, als leraar, journalist of ambtenaar, als politicus, imam of willekeurig gewoon burger en ik was het niet eens met Erdogan of een ander machthebber waar velen achteraan lopen – zou ik durven vasthouden aan mijn geloof in en inspanning voor echte democratie, recht en vrijheid voor allen, zou ik daarvoor blijven instaan? Wie zou ik nog kunnen vertrouwen? Familie? Collega's? Vrienden? Buren? Er is duisternis in soorten, maar één van de ergste lijkt me als je je vertrouwen in mensen verliest en omgekeerd anderen hun vertrouwen in jou. Als die anderen ook dierbaren zijn. Als je gemaakt wordt tot misdadiger, waar niemand bij wil horen.

Nieuw vertrouwen

'Ik zal er zijn', dat is de Naam van de God tot wie wij ons mogen richten. Die naam getuigt van ongrijpbaarheid, onzichtbaarheid, maar is ook een oproep tot vertrouwen in donkere tijden. Er staat dat Jezus opstond, na drie maal zeer intens, met zweet bloed en tranen hetzelfde gebed '*maar niet mijn, maar úw wil geschiede*'. Dat getuigt van vertrouwen en nieuwe kracht, ondanks... Ondanks dat zijn vrienden weer in slaap waren gevallen en een andere vriend hem komt verraden... Pasen betekent voor mij telkens opnieuw opstaan, in een kwetsbaar vertrouwen: 'Ik zal er zijn'. Een vermoeden dat wie met z'n hart het goede leeft, vasthoudt, steunt, niet 'nergens' zal blijven. Dat liefde en goedheid sterk zijn als de dood. Dat het verhaal van deze kwetsbare Mens verder is gegaan en mag gaan op velerlei manieren. Ook in mijn en ons leven hier en nu. Daarbij wil ik, en ik hoop ook u, de komende dagen stilstaan. Proberen naast hen te staan voor wie het duister niet om door te komen lijkt. Mij confronterend met het donker in onze wereldtijd en in eigen bestaan: maar met gegronde hoop op licht en nieuw leven dat komen zal. Soms is dat er al...

Ds Arie Gootjes